

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . . 3 korona.
 Helyben: Évi . . . 12 " "
 Külföldre: Negyedévre . . . 5 " "
 Külföldre: Évi . . . 20 " "

Feladvány szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:

Cászló József.

Egyesületi ára 4 fillér.

Bevezető és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Két ellenzéki vezér.

július 1.

Mikor Tisza István gróf kormányalakításra vállalkozott, a hatvanhetes és liberális politika minden igaz hívének közreműködésére számított: Közreműködésére számított mindazoknak, akik látták, mint tántorog a magyar nemzet nagy katasztrófák örvénye felé, s mily viszszatarthatatlanul rohan vesztébe, ha nem vetünk véget a parlamenti anarc hiának, s annak az egész nemzeti életre kiható pusztító hatásának.

Egy céltudatlan, ingatag kormányzati éra után, a Bánffy Dezső önérzetes, izmos szabadelvű politikai irányát áhajtotta megint vissza a nemzet.

És Tisza István megfelelt a várakozásnak, Megfelelt még akkor is ha maga Bánffy Dezső szembe került vele és velünk mindannyiunkkal kik a jelenlegi kormányelnökben hivatott vezérét látjuk a nemzetnek.

Csupán Apponyi Albert gróf és személyes gárdája volt az, mely sehogysen tudott megbarátkozni az egyenes, a nyílt, az öntudatos szabadelvű politikával; csupán ők voltak azok, akik gyászfátyolt kötöttek kalapjuk mellé, s egymás vállára borulva siratták nap-nap után a rá-tóti csalogányt; aki énekelni éppen olyan szépen tudott, mint Apponyi, s aki eselekedni éppen úgy képtelen volt, mint Apponyi.

Egy szép napon kiosontak a szabadelvű pártból a siránkozók.

És megalakították újra a régi nemzeti pártot. Csak hogy mire kiléptek a nagy nyilvánosság elé, addigra már ott találták Bánffy Dezsőt, aki időközben a maga nevére telekkönyveltette a nemzeti párt programjának egészségesebb részét, s

kiegészítve még néhány hangzatos, tetszetős ponttal, egyszerűen kirántotta a talajt a régi gazda alól.

A két ellenzéki vezér: Apponyi Albert és Bánffy Dezső között egy kis párhuzamot vonni, nem minden érdekesség nélkül való.

A nemzeti párti gróf a magyar politikai életnek valóságos árnyékává vált olyan habozást, mint ő, Hamlet óta nem vitt véghez ember. Híveit akkora tájékozatlanságban, mint ő, nem hagyta még politikai vezér soha. Lidércfény volt, aki csalogatta maga után követőit ingoványba, mocsárba.

Ujabbán pedig divatot esínált a politikában, mint ahogy külön gavallérok szoktak a ruházatban. Az elsajátított politikai ruházat helyett újat, snájdigabbat keresett, amely lehet tetszetősebb, de, semmiesetre tartósabb.

Hogy pártvezéri hivatottsága nincs, azt maga Apponyi is beismerte Jászberényben. Marad tehát a jövőben is az, aminek hívei őt szeretettel elnevezték; bokréta a nemzet kalapja mellett.

Bánffy Dezső szintén az ellenzék vizeire vitorlázott. Követői nem vagyunk. De amikor vele foglalkozunk, akkor el kell ismernünk, hogy nála nemzetibb érzésű miniszterelnöke nem volt az országnak, szándékai tisztaságához pedig a kétség leghalványabb árnyéka sem fért. De hatalmas volt, az ellenzéki sajtó pedig mesterségesen aszította ellene a hangulatot és egy szép napon elvesztette a talajt lábai alól. A szabadelvű pártbeliek egy csoportja elhagyta, szóval elvesztvén a kontakust a többséggel, de még inkább az ellenzék kérlelhetlen üldözését megunva, visszavonult, átengedve a tért Széll Kálmánnak,

Bánffy Dezső báró nem új prog

rammjának köszönheti mai népszerűségét, hanem a lelkiismeretek ébredésének, azon lelkiismeretekének, melyek „feszítsd meg!”-et kiáltottak erre a nagy magyar emberre, akik fáklyákkal vonultak végig Budapesten és örömtüzeket gyújtottak, amikor megbukott Bánffy Dezső, kinél méltatlanabban és durvábban nem támadtak még olyan embert, aki hazájának javát akarta; aki ellenzővetkeztek annak idején a sötétség összes szellemei, mert félték tőle, hogy nagyon is magyarrá és ezzel valóban szabadelvűvé találná átalakítani Magyarországot.

És akik elárulták és akik cserben hagyták és akik üldözték és akik megfosztani akarták őt minden érdemétől, azok ma leghivebb követői.

Bár elválaszt bennünket ma az új Bánffy Dezső a régiről, mégis kiélegít minden jobb érzésű embert a tudat, hogy újból bevonult a képviselőházba Bánffy Dezső báró, abba a képviselőházba, melynek kisebbsége őt onnét kiűldözte és ma hozsannával üdvözli.

Az egész ország kíváncsian várja, mint szerez majd érvényesülést új programjának és látva a népkégyváltozékonyságát, hogy mint lett a Bukottból az ország egyik legnépszerűbb embere, megnyugtató a tudat hogy olykor mégis csak megdobbann a magyar nép lelkiismerete, mert ez hozta vissza Bánffy Dezsőt a képviselőházba.

A szabadelvű-párt nem tekinteti veszteségnek Bánffy föltámadását. Az ő elvei ma is alap gondolatai Bánffy programjának, aki azt csak is az elkövetkezendő idők reményei vel diszította föl. Ő maga lelkes szószólója lesz ábrándjainak a képviselőházban, ha azok megvalósulását a természet rendje következtében

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: : tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymit idült bronchitis, számarhurut és különösen labbdózóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást Kellemes szaga és jó íze miatt gyermekek is szeretik A gyógyszerárakban üvegetként 4 kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatt
 • • • • • éggel legyen ellátva. • • • • •

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz)

nem is fogja már láthatni. De mint újabb elveinek terjesztője, megőrzője és ápolója is helye van ott a képviselőházban, hova ép oly disszel és általános tisztelettel környezve vonul be, amint azt letört reményekkel, csalódással és keserőséggel szívében elhagynia kellett.

Az alkotmány visszaállítása óta Bánffy Dezső báró az egyedüli magyar miniszterelnök, aki elhagyva a hatalmat, a kormányról lelépve, nyílt ellenzékbe ment és ellenzéki elvei érvényesítése céljából új párt szervezéséhez fogott. Bánffy Dezső mint ellenzéki párt vezetője is bizonyára mindig öntudatos, magyar és komoly ellenfél lesz, akivel küzdeni nagy és nemes eszmék megvalósításánál csak kellemes lehet olyan ellenfélre is, mint a milyen Magyarországon mai nagytudású, kiváló és nevelésénél, családi tradíciójánál fogva valóban liberális miniszterelnök: Tisza István gróf.

Magyar demokrácia.

Írta: dr. E. Nagy Olivér.

Érdekes könyvet tettem le most a kezemből. Bernát István, ez a széles körben ismert közgazdasági és társadalompolitikai író a szerzője, ugyanaz, a ki két évvel ezelőtt Pozsonyban is előadást tartott az agrarizmusról a városház nagyeremében. A munka címe: „A magyar demokrácia múltja, jelene és jövője” Bernát önálló egyéniség, a ki, bár társadalmi viszonyainkat nagyon és sötét szemüvegen át nézi, éles megfigyelőképességgel bír s így mindaz, mit mond egy sokat tapasztalt és sokat gondolkodó elme kétségtelen hatását teszi reánk. Jelenlegi legújabb munkája már a tárgyánál fogva is fellette érdekes. Nem egy oldalú, nem csupán egy társadalmi osztályt érdekel, hanem mindenképpen, a ki a magyar nemzet jövőjét a szívében hordja. Érdemes hogy gondolkodjunk róla.

A demokrácia valódi feladatát, a józan polgári munkát, nálunk a 48-as átalakuláskor a köznemességnek kellett magára vállalnia, mely azonban erre egy magában gyenge volt. Nem az akarat hiányzott benne, hisz anyai évszázad előjogát, kivételes helyzetét röviden feláldozta a korszellemének, hisz lemondott arról, a mi reá nézve előnyös volt, t. i. az adómentességről s az ösiségről és önként magára vállalta azt, a mi az ő nézőpontjából csak teher lehetett: a munkát az egyenlőséget, az adófizetést. Mind-

ezen, miután olyan lángelmék, mint Széchényi és Kossuth, nyíltan megmondták és felfedték előtte a sors által kiszabott jövőt, nem gondolkodott sokáig, hanem elérte a korszavát, az egész nemzetet felvette az alkotmány sáncaiba. Csak hogy a nagy fellángolás nyomán fakadó és szükségképpen beálló kiábrándulás kissé elernyesztette idegzetét. Nem lehet azt mondani, hogy félt volna a munkától, de annak inkább azt az árnyalatát szereti, mely a tisztességes munkáért biztos existenciát nyújt és teljeséggel nélkülözi a mindennapi küzdelem idegsorvasztó alkatelemét. Köznemességünk nem irtózik a munkától, hisz tulnyomórészt beállott elszegényedése nem is engedhetné meg ezt a fényűzést, ámde tartózkodik a bár — szerencsés konstellációk esetén — nagyobb jövedelmet ígérő, de kétségkívül több önfeláldozást, az élet nagyobb harcát igénylő életpályáktól. A hivatalnoki pálya az, a melyre a legszívesebben megy s most, hogy a vármegei tisztviselők anyagi dotációja oly jelentékenyen javult, majd tapasztalni fogjuk, hogy még fokozottabb arányban fogják azokat ellepni köznemességünk ivadékaik, mint eddig. — Ezzel szemben aztán a lateiner pályákon is aránytalanul csekély mértékben van képviselve. Alig akad közöttünk ügyvéd, orvos, mérnök. A megyei, a minisztériumi hivatalok és legfeljebb még a bíróságok szívják fel egész komplexumukat. Arról pedig, hogy kereskedő vagy iparos pályára lépjenek, pláne csak nagyon elvétve lehet szó.

Helyes-e ez? Bernát is és vele minden józanul gondolkodó ember azt mondja, hogy nem. És pedig azért nem, mert a valódi magyar művelt demokráciának ők kellene, hogy a gerincét képezzék. Ő nekik kell annak a sziklának lenniök, a mely körül a többi, hozzájuk hasonló elemek tömörüljenek.

Hogyan?

A tulajdonképeni demokrácia feladatát 1848. előtt nálunk leginkább a város polgársága végezte, mely szorgalmas, céltudatos munkájával pozíciót, vagyont és tekintélyt biztosított magának. Csak hogy fejéré, nyelvére nézve tulnyomólag idegen, német volt.

Ez nem akadályozta meg őt a szereplésben 1848. előtt, mikor a politikai szereplésre egyedül az volt a döntő, vajjon valaki tagja volt-e a szent koronának, azaz nemes ember volt-e vagy sem, de igenis jelentékeny hiba ma, a mikor Magyarország boldogulásának az idegen népek tengerében egyedül lehetséges útja a független nemzetállam kiépítése. Ma

vezető szerepet nem adhatunk az idegen nyelvűeknek, a kiktől céljaink, törekvéseink és vágyaink idegenek, de igenis tárt karokkal kell őket fogadnunk, ha hozzánk csatlakoznak. Nem egy, de ezer meg ezer azoknak száma, a kik idegen nyelvű családból származva, teljesen asszimilálódtak törekvéseinkhez, sőt azoknak előbbrevitelében egyenesen vezető szerephez jutottak. Ime, ez az értékes elem, mely a magyar demokráciának oly erős sarkköve, szintén jelentékeny jövőre van hivatva, de még szintén nem elég számos arra, hogy a jövő küzdelmeit felvehesse. Nem elég nagy tudniillik az a rész, mely a magyar nemzeti törekvésekhez teljesen hozzásimult.

Itt van aztán a zsidóság. Ez, Bernát szerint, nem alkalmas a demokrácia fejlesztésére. És ezt a felfogást egyáltalában nem felekezeti szempontokból bizonyítja, hanem ismét az ő jó és éles szemét látjuk belőle előtűnni. Ha a zsidóság vagyona tesz szert, szeret a magasabb rangokhoz dörgölni. Báróság, nemesség, rendjel és kitüntetés utáni vágyódás ennek az iránynak mindnyájunk által észrevehető hatása, míg a bensős, családi életben, a nagy urak szokásainak, életmódjának, viselkedése az utánzásra, az általuk kedvelt szórakozási nemek felkeresése, azoknak a helyeknek (fürdő, mulató stb.) a tüntető kultiválása, a hol a nagyurak szoktak megfordulni. Feltűnő ez kivált a fővárosban. Csodálatos jelenség ugyan, mert hisz csak a munka által pozícióhoz jutó fajnak a természetellenes meghódolását jelenti a tulnyomólag munka nélkül élők előtt, de így van. Már pedig a demokrácia munkája erős, kitartó és elvszilárd, meggyőződésseljes működést kíván.

Nos, a zsidóságot illetőleg Bernát kissé szigorú felfogású. Tagadhatatlan ugyan, hogy a most említett kinövészek tapasztalhatóak az ő soraikban, ámde ezzel szemben ne feledkezzünk meg arról sem, hogy hány ezer meg ezer zsidó család van, mely szép vagyonnal rendelkezve sem kerüli a munkát s bár az anyagi helyzete által megengedett jólétet meg nem veti, a mi természetes is, de aztán a munkából is kiveszi a részét öreg és ifju, férfi és nő egyaránt. Nem egy vagyonos kereskedő családra lehetne itt rámutatni, a mely e tekintetben igazán csodálatraméltó szívósággal gyűjti a vagyont továbbra is.

Nem lehet ugyan tagadni, hogy — kivált a Lipótvárosban — sok oly zsidó család, materialis függetlensége legkellémesebb tartozékának a mánásutánást tartja, de az ország tulnyomó nagy ré-

Mihalovits J. gyógyszertárában a „Kigyóhoz” Debrecen, főtér, a városházzal szemben

ajánlja Harmat areporát (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arcbőrt. Kiténő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által velededik bármilyen arc- vagy rizspporral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arcbőrt üdév, széppé teszi s megóvja a megráncosodástól. (Kapható színben: fehér, rózsaszín, krém színben) mintadoboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá a következő areporait: Berlini Felpouder (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. 60 fillér. Velupouder (3 féle színben) kis doboz 60 fill., nagy doboz 4 kor.

szében a zsidóság a munkától még jobb módjában sem irtózva, alkalmasnak látszik arra, hogy bár nem önállóan, de a régi gentry és városi polgárság ivadékaival karöltve a modern demokrácia társadalmi osztályát megteremtse. Feltétel, amely semmiképpen el nem engedhető, itt is van s ez az, amelyre a régi német városi polgárság leszármazóinál már rámutattuk: a magyarságban való teljes őszinte beolvadás. E nélkül szólni sem lehet az ő hasznos munkájukról, mert míg nyelvben, kulturában, ideálokban tőlünk idegen eszméknek hódolnak, addig a nemzetet valódi alkotórészévé soha nem válhatnak.

A magyar demokrácia tehát a régi köznemességnek munkához szokott s a küzdelmet szerető leszármazóin kívül a megmagyarosodott német polgárságra s a szellemileg és nyelvilag hozzánk olvadó zsidóságra is számíthat. Ezek együtt — néhány évtized céltudatos, komoly munkájával — hitem szerint mag is tudnák teremteni a valódi magyar demokráciát, azaz a munkának, a különféle szellemi működésnek a lovagkorát.

De hogy idáig jussunk, mindennek előtt hibáinkról kell leszoknunk. — Az egyiknek a gyanakvásról, a másiknak az érzékenységről. Hogy kinek miről, arról néha — néha gondolkozzunk egy kicsit!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. jul. 1.

Az ülést Feilitzsch Arthur báró elnök vezette, a ki mindenekelőtt jelentést tett a királyi kvóta döntéséről.

Feilitzsch Arthur báró elnök kissé elhamarkodva azt a határozatot hirdette ki, hogy a kormányelnök jelentése tudomásul vétetik, a mi ellen Olay Lajos, Ugron Gábor és Polónyi Géza azonnal felszólt.

Tisza István gróf kormányelnök hozzájárulásával abban (egy) állapotok meg, hogy a miniszterelnök átiratát ki nyomtatják és napirendre tűzik, a tudomásul vételről majd csak annak idején határoznak.

Azután a költségvetés tárgyalására tértek.

Pintér Sándor nemzeti párti nem fogadja el a költségvetést, és foglalkozik a 9-es bizottság programjával, és miután röviden kifejti bizalmatlanságának okait, kijelenti, hogy Apponyi Albert gróf határozati javaslatához csatlakozik. Beszédének egyik részében azt ajánlja, hogy már a gyermeket oktassák ki a katonai dolgokba. Pénzbe ez nem kerül. Majdnem minden tanító rezervista, a ki aztán ki oktathatja nevelésére bizott gyermekeket. Különb emberek volnánk, mint akár a japánok. A kormányelnök beszédében ezt a kifejezést használta: Fedik egymást. Ez helytelen, e helyett használja: Egyet értenek, vagy nem értenek egyet. Ha azt a kifejezést használjuk, hogy fedik, akkor nemsokára oda jukadunk ki, hogy a háztetőket gondola-

tokkal fedjük, (derültség). Ismételtén kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.) Es most a miniszterelnök emelkedett fel szólásra.

Tisza István gróf miniszterelnök azért szólal fel, hogy a vita során elhangzott dolgokra válaszolhasson. A mostani költségvetési vita mint egy oázis, szemben a két esztendeig tartott áldatlan állapottal, s ezt aztán örömmel üdvözli. Különös figyelmet érdemel egy fiatal képviselőnek felszólalásait, mert visszhangja egy olyan férfinak, a kit az egész ház pártkülönbség nélkül becsült.

Felkiáltások balról: Éljen Horánszky Nándor.

Tisza István gróf: Örvendetes, hogy hogy az ő eszméjét méltó utód örökölte.

Az első feladat abban rejlik, hogy olesó hitelt biztosítsanak a kisbirtokosoknak. Az orvoslásra a hitelszövetkezeteknek racionális fejlődése szolgál első sorban. A ragyobb takarékpénztárak pénz feleslegét időszerű volna a falusi hitelszövetkezeteknél elhelyezni. Mindenkinek arra kell törekedni, hogy egy szövetkezetek, mint a takarékpénztárak egymást segítsék. Majd Viktorisz beszédére reflektálva kijelenti, hogy igenis támogatni kívánja azon egyházak vezetőit, a kik a nemzetellenes izgatások megállítását előmozdítják. Nem tartja szükségesnek a nemzetiségi törvény revízióját, mert kormányzati tevékenységgel is el lehet nyomni a hazafiatalan izgatásokat.

Beszéde további során foglalkozik Apponyi Albert gróf minapi beszédével. Kijelenti, hogy Apponyi, míg a kormánypárti padokon ült, nem aggódott; most pedig nemcsak a hadügyi kiadásokért, hanem a civillistáért is aggódik. Végül Komjáthy határozati javaslatával foglalkozva kijelenti, hogy a kormány a választási reformot meg fogja valósítani.

Tisza István beszéde után az ülés helyi érdekű interpellációkkal véget ért.

A kivándorlásról.

— A belügyminiszter rendelete. —

Magyarországot nemrégén még épp úgy tejjel-mézzel folyó országnak tartották, miként a bibliai Kánaánt És magyar nép nemcsak a föld bőséges termése miatt ragaszkodott ősei földjéhez, hanem azért is, mivel minden gondolata és érzése e szent föld porából nyert táplálékot. Erdőinek zugása, patakjainak csobogása, a sik pusztán feltűnő délibáb, az énekes madarak dalolása, nyelvének zengzetessége mind oly erős szálak voltak, melyek őt ide kötötték. Nem vágyódott vándormadarak módjára idegenbe, hanem szorgalmasan művelte azt a földet, mely apától maradt rá örökül, Megelégedett sorsával és viradatkor, nap-szálltakor hálát adott Istennek, hogy egy hazát adott neki, melynek kebelén élni és meghalni egyaránt üdvösséges.

Ámde a költő szerint megnehezült az idők járása felettünk. Ránk fordult a baj és szerencsétlenség. A megélhetés megszaporodott gondjai, elemi csapások,

rossz közgazdasági viszonyok sokak lelét kétségbe ejtette és nem egyszer meghallgatva a rozlelkű ügynökök rábeszélését, elhagyták hazájukat és jobbra új világba mentek boldogulást keresni.

Ámde ott a messze távolban Eldorádó helyett nyomor vár a szegény emberre. Hogy kenyerét megkereshesse, napestig kell dolgoznia nehéz, emésztő munkát. Nemesoda tehát, ha a boldogtalan visszavágyik hazájába, ahol nehéz megélhetését mégis megkönnyítette az a gondolat, hogy itthon van.

A kivándorlók védelmére a belügyminiszter ur körrendelettel küldött valamennyi törvényhatóságnak. A miniszter kijelenti, hogy az Amerikába vándorlók utvonalaúl Fiumét jelöli ki, megjegyezvén, hogy más utvonala használatát nem tiltja meg, de úgy állami mint a kivándorlók érdekeinek megóvása néző pontjából ezt a legmelegebben ajánlja.

A rendelet tiltja a kivándorlási titkos ügynökök működését és azok üldözését elrendeli. Eppen ez okból felhívja a város közönségét, hogy utasítsa a rendőrséget, hogy a kivándorlókat első sorban igyekezzenek a hazában való megmaradásra bírni, azokat pedig, kik szándékuktól el nem téríthetők, figyelmeztessék a fiemei utvonala előnyeire, adjanak meg minden felvilágosítást. Elrendeli továbbá hogy a rendőrség ellenőrizze a vasuti állomásokat, a rendőrkapitányok jelenjenek ott meg gyakorta és a kik gyanusak, azokat a tovább utazástól tilták el.

A belügyminiszter eme rendelkezése e kivándorlók érdekeinek megóvását érinti és éppen azért szigorú végrehajtása kívánatos.

Előfizetési felhívás

a „SZABADSÁG”

július-szeptember 1/2 évi folyamára

előfizetési árak helyben

Egész évre	12 korona
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „

vidékre

Egész évre	20 korona
Fél évre	10 „
Negyed évre	5 „

A fürdő évad alatt

„Szabadságot” az előfizető kívánására bárhová elküldjük.

a „Szabadság” kiadóhivatala

— Távbeszélő 275. —

KÖZIGAZGATÁS.

× **Értesítés.** Az esküdt képes egyének az 195. évre szóló alap lajstroma a városház I. em. 7 sz. a. szobában f. évi Julius hó 15-ig közszemlére kitétetett, ott megtekinthető a hivatalos órák alatt. — Esetleges felszólalások megtehetőek.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Árvaügyi bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága ma délután 5 órakor ülést tart az egyház tanácstermében. Az ülésen folyó ügyeket fognak tárgyalni.

Érettségi vizsgálatok. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület összes gimnáziumának pótló érettségi vizsgálatai Kisújszálláson lesznek ez év szeptember első napjaiban. Jelentkezések az egész vizsgára augusztus hónap 31-én. Írásbeli vizsgálatok szeptember 1, 2, 3, 4, 5 és 6. napjain. Jelentkezések a szóbeli vizsgálatokra szeptember 8-án. Szóbeli vizsgálatok szeptember 9 és 10-én.

Városi közgyűlés.

Első nap.

— jul. 1.

Debrecen város júniusi közgyűlésének napirendje a tárgysorozat szerint 22 ügyet tűztek ki. Ezeknek az ügyeknek a felle olyan egyszerű, kisebb jelentőségű, hogy a legszenvedelmesebb szófeccsérés mellett is fél óra alatt elintézhető. A másik felét is nyugodtan ki lehet tárgyalni ugyanannyi idő alatt. Az egyetlen nevezetesebb tárgy (a 12-ik pont) annyira megérett, oly le nem tagadható hiányok megszüntetésére szükséges, hogy egy óra alatt föltétlenül eldönthető.

Ebből az következnek, hogy a tegnapi közgyűlés d. u. 3 órakor kezdődött és 5 óra után már véget is ért.

E helyett azonban az történt, hogy Domahidy Elemér főispán d. u. 3 órakor megnyitotta ugyan a közgyűlést, de a mikor harmadfél óra múlva 15 percre felfüggesztette, még addig hozzá se kezdett a napirend elintézéséhez. Negyed hatkor felállott ugyan az első előadó és megtette a kísérletet, hogy az első tárgyat elintézzék. Testvérek közt elég lett volna rá — hét perc. De bizony azért mégis csak ma reggel 9 órakor fog rá kerülni a sor.

Pedig beszéltek, beszéltek, de megnyit! Ily üres szalmacséplést a legszilajabb horatya se látott a vad obstrukció legörjögőbb bukfenézései idejében.

Oh Galac! oh szent Galac! oh hirdt német konzuli levél! a te nevedben folyt az ádáz tusa. A nagyidai cigányhóskódás ehhez képest gyáva meglapulás. Aki évek óta ismeri a városi közgyűlések ábrázatát, szokásait, rendjét, beszélő alakjainak elhelyezkedését, rémölve avagy kacagva látta, hogy tótágast áll minden hagyomány, minden megszokott rend. Márk Endre, a legújabb Rip

van Winkle, fölébredt és szörnyen kaskodott. Bakonyi nagyságos ur leszaladt a tisztelt Házból, és megmutatta a közgyűlésnek, hogyan, mily eszközökkel verték agyon a nemzet drága idejét a honatyák e másfél éven át, Juhász Náci (oh rettenetes! hihetetlen!), aki hosszú éveken át szurkálta agyon mérges tekintetével Degenfeld grófot főispán korában, most egyetértett vele! A nagy kavardás tüntető módon igazolta s új színben ragyogtatta a régi közmondásokat, hogy új szita — jól seper; új seprő — szegen lóg; amit elvégezhetesz ma — halaszd el holnapra.

Mulatságos dolgok voltak ezek nagyban? Márk ur kerepelt óra hosszat, mialatt a zsiibongó tömegben valaki vigau dudorászta, hogy:

Temetőben láttalak meg legelőbb! Domahidy főispán mesés türelemmel hallgatta végig a szóáradatot és a mikor így szólt:

— Ezen a kérdésen essünk tul olyanformán. . .

Juhász Náci a dicső nem várta meg, hogy milyen formán, hanem beleharogta:

— Nem lehet!

És ugyan miért volt ez a farsangolás Péter Pál napja után?

Hát egy elkésett indítvány miatt.

Nem lehetett azt tárgyalni, mert a törvény s az ügyviteli szabályzat nem engedi. Az ilyen becsempészés ellen éppen a nagy torku ellenzéknek kellene kézzel-lábbal tiltakozni.

Mert a kapanyél — visszafelé is elsülhet! De hát a Tojás ehhez záp!

Tehát fecsérték a szót és az időt irgalmatlanul.

S vajjon miért?

Hát csak azért, mivel — ma szépen előadhatják, hogy írjunk fel a képviselőházhoz, tegye kötelességévé a kormánynak, hogy a külképviseletben a törvényes paritás érvényesüljön!

Fel is fogunk írni — ma.

De hála szent Heverdel segítségének, Degenfeld, Márk, Szabó, Juhász, Bakonyi, Fejér, Tüdős, Freund, Kiss, Albert urak már tegnap kiszónokolhatták magukat!

*

Alkonyat felé végre a tárgysorozat is előkerült a sutból. A 22 pont közül soron kívül elsőnek a 12-iket vették elő:

a csendőrség alkalmazása tárgyában. Esti 8 óráig tartott a kemény csata.

No mulatságos kis móka volt, annyit mondhatok.

Márk Endre ur gyönyörűen furlázott, leszállott a népies mesemondás legalsó fokához, Kola nagyságos urat menten leszuratta egy csendőrrel és elcsevegte Bugyi Sándor zamatos modorában, hogyan fog a csendőr a szelid Kolára rá ripakodni, hogy: fogja be a száját!

Ily ékes stélusban folyt a csicser-

gés órákon át. Márk Endre, Bakonyi Samu, gróf Dégenfeld József, Márton Imre (a számokon lovagoló), Fejér Ferenc, Juhász Ignác, Kiss Albert és Pongó Lajos a derék csizmadia adták elő mélységesen megható históriás modorban Káposzta Sári és Gulyás Miska érzékeny történetét és lerajzolták, hogy a csendőrség behozatala jelenti a muszka invíziót, az osztrák abszolutizmust, a Tisza kanosuka rendszerét, a rém uralmat, a hóhérpolitikát, a rabszija tüzés kezdetét.

Ezalatt kétszáz férfiu hősiiesen izzadott és türt.

De a névszerinti szavazást kérő iv már órák óta az elnök-főispán kezében volt. Tehát végre mégis szavazásra került az eset esti 8 óra tájban.

Négy indítvány volt:

1. Márk Endre: a javaslat a napirendről levéttetik;

2. Bakonyi: ezenkívül még külön kerékbe töretik;

3. Juhász Ignác: de ha nem lesz csendőrség, okvetetlenül újra kell szervezni megfelelő költséggel a rendőrséget;

4. és végül a szerény ibolya, a tanácsi javaslat, a kedves tetovált paktumgyermek, hogy elvben legyen csendőrség, a tanács tárgyaljon, készítsen el mindent alaposan és a mikor már az utolsó hajszálig rendben lesz minden, akkor a közgyűlés kimondhassa: szép, szép üdvös is a városra nézve, de én el nem fogadom!

Legelőször a napirendről levétel föltött rendelte el a szavazást a főispán. Vecsey főjegyző olvasta a névsort, két jegyző írta a szavazatokat. Az ellenzéki márkások igen nel, a csend és rend, a közbiztosság hívei nem-mel szavaztak.

Leszavaztak összesen 143-an.

Igennel 73-an,

Nemmel 70-en.

Tehát 3 szótöbbséggel a csendőrség alkalmazásáról szóló javaslatot levették a napirendről.

A városatyák siettek vacsorálni. Ma délelőtt 9 órakor folytatódik a közgyűlés, vagyis megkezdik a tárgysorozat elintézését.

*

Jellemző, hogy a rendőrség feje, Végh Gyula főkapitány maga is a csendőrségre szavazott.

De még jellemzőbb, mily izgatottan várták az eredményt a rendőrök.

— Lesz csendőrség, tekintetes ur? kérdezték tőlem huszan is.

— Lesz!

— No hála Istennek!

A demagógia és a tetőtől talpig nemzeti színű pántlikás hazafiság beszélhet akármit, a debreceni rendőrlegénység örömmel, reménykedve várta a csendőrséget. Átvették volna őket, kioktatták, fegyelmezték és jól fizették volna őket. Tekintélyük, becsületük lett volna nagy! De most marad minden a régiben.

De talán mégse.

Dégenfeld gróf, Juhász Ignác, Kiss Albert, Bakonyi Samu, Márton Imre,

Márk Endre, bizonyára együttesen indítványozni fogják, hogy a közgyűlés emelje fel a rendőrség költségvetését évi száz ezer koronával és ujóvra már lesz a tettekkel tényező urak jóvoltából jól fizetett, kitűnő, elegendő számú, pompás rendőrségünk.

Reméljük a legujabb Rip van Winkle, a reaktivált primo amoroso belenéz a veder vizébe s meglátja milyen a mi rendőrségünk. Közeledik a világosság, a hajnal! Lecsepült, agyonbíralt, kipécézett rendőrök örvendjete!

H I R E K.

* **Személyi hírek.** Mezei Ernő volt országgyűlési képviselő az „Egyetértés” főmunkatársa két napig városunkban időzött. — Szávay Gyula időszaki körútról ma érkezik haza.

* **Szabad a jószág elhajtása.** Tallián miniszter tegnap távirati intézkedéssel megengedte a hasított körmű beteg állatok elhajtását a Hortobágyról. A m. kir. földmívelésügyi miniszter távirati intézkedése ez:

9055. számra: A törvényhatósági kir. állatorvos meghallgatásával a helyi viszonyoknak megfelelően megállapítandó feltételekkel és külön kijelölendő alkalmas utakon a hasított körmű állatoknak a ragadós száj és körömfájással fertőzött hortobágyi legelőről kizárólag Debrecen határába hajtását megengedem. Együttal mult évi itten 68348 sz. engedélyben közzölt kikötésekkel a hasított körmű állatoknak Debrecenben tartandó heti vásárookra felhajtását folyó évi szeptember végéig kivételesen engedélyezem, azzal, hogy a heti vásárokról hasított körmű állatok csakis kizárólag Debrecen határában belül kerülhetnek forgalomba.

Földmívelési miniszter.

* **Elhunyt egyházmegyei gondnok.** Az ev. ref. egyháznak újra gyásza van. Tavasz óta éppen a negyedik egyházmegyei gondnoka hunyt el. Tegnap halt meg Isaák Desső szatmármegyei földbirtokos, volt tiszteletbeli egyházmegyei gondnok, aki egyidőben országgyűlési képviselő is volt. Benne a református egyház igen tevékeny tagját vesztette el. Halála városunkban is nagy részvéte keltett.

* **Szell Kálmán — a déli vasut igazgatója.** Az olaszországi sajtó legtekintélyesebb orgánumai azt a hirt korpoltálják, hogy a déli vasut igazgatója Klumeczy báró a legközelebb nyugdíjba vonul és helyébe Szell Kálmánt nevezik ki. A La Voce Del Popolo is, amely igen elterjedt olasz lap, a legutóbbi számában egész határozottsággal közli ezt és befejezett ténynek mondja.

* **A Csokonai-kör és Ludas Matyi kézírata.** A Csokonai-kör vezetőségében nagy érdeklődést keltett az a hír, hogy Fazekas Mihály híres elbeszélő költeményének a Ludas Matyinak eredeti

kézírata megvan Buday Barna fővárosi szerkesztő birtokában. Géresy Kálmán a Csokonai-kör elnöke, azonnal levelet intézett Buday Barnához, melyben arra kéri, — hogy adja át az érdekes és nagybecsű kéziratot a Csokonai-kör ereklétára részére, vagy legalább engedje át néhány heti használatra, hogy a kézirat eredeti volta minden kétséget kizárólag megállapítható legyen. Buday Barna, a ki állítólag Debrecen híres szuperintendensének, Buday Eszternek a leszármazottja, bizonyára eleget fog tenni a Csokonai-kör kérésének.

* **Megcáfolt hír.** Eparjessy István, a debreceni kereskedelmi iskola jeles és nagytehetségű hallgatóját, ki nem rég nagy sikerrel végezte be tanulmányait, — sajnos baleset érte, melyről tegnapelőtti számunkban mi is megemlékeztünk. Ugyanis biciklijéről leesve bal karjának válperece az aljában mepattant. Véletlennek tulajdonítható, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt — egy helyi kerékpáros cég gondatlan tanítása folytán. — Állapota most már rohamosan javul s va. ószinűleg 2—3 hét múlva teljesen fel is gyógyul.

* **Az O. M. K. E. titkára.** A „Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés” hajdumegyei fiókja Gaszner Gézát a Debreceni Első Takarékpénztár tiszviselőjét választotta meg titkárául.

* **A Csokonai-körből.** A Csokonai-kör titkári teendőit júliusban és augusztus első felében a Tasnádon tartozkodó Kardos Albert helyet dr. Árvay Béla, a kör ügyésze fogja ellátni.

* **Debreceni athléta diadala Hamburgban.** Tegnap előtt került eldöntésre a hamburgi nemzetközi kerékpárversenyek legizgalmasabb versenyszáma — a nemzetközi kerékpárderby tizezerméteres távra, amelyen Hajnal Arthur a Debreceni Torna Egylet tagja nyerte el a díszített nagy ezüstérmét. Hajnal Arthurnak az idén ez már a tizenharmadik győzelme.

* **Béke telés az ipartestületben.** Tegnap délután volt a békéltető bizottság ülése az ipartestületben, mikor is a munkaadók és munkások közt felmerült nézeteltérések kerültek szőnyegre.

* **Bucsu lakoma.** A római katolikus gimnásiuma most érettségizet ifjai, mielőtt városunkat elhagyták volna, szerdán este a Bika vendéglő különtermében bucsulakomára gyűltek össze. A lakomán megjelent az ifjak volt osztály főnöke is, aki az éjjeli óráig volt együtt a vidám társosággal.

* **Szabadságon.** A közkórház sebészeti osztályának főorvosa, Csikos Sándor dr. egy hónapi szabadságra ment. Kórházi teendőit orvostársai felvátva végzik el.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: özv. Pataki Györgyné szül. Nagy Zsuzsanna ev. ref. 84 éves; Buni Mihály ev. ref. 3 hónapos; Juhász Bálint ev. ref. 59 éves; Fekete Juliánna ev. ref. 23 éves; Bójer Józsa gör. kat. 65 éves; Fe-

jes Juliánna róm. kat. 17 éves; Vitkovits Fáni róm. kat. 26 éves; Gönczi Margit 2 napos.

* **Merénylet az egészség ellen.** Magirtuk pár nappal ezelőtt, hogy egy pár galíciai baromfi kereskedőt megbírságot tak, mert úton útfélen vásároltak és árultak szárnyasokat. Ezekből a szárnyasokból vettek Kohn Józsefné, Berger Márton, Kaszás Jánosné és Porcsin Mihályné is. A csirkék nagyobb része azonban megdöglött. Fentemlített négy baromfi kereskedőt azonban a dög csirkéket is árubabocsátotta sőt el is adta. Közegészségügyi kihágás címén lesznek ezért megbüntetve.

* **Marólugot ivott.** Tegnap este Grósz Berta 23 éves szakácsnő gyufaoldatos marólugot ivott. Hatvan utca 10 számú háznál lakott s gazdaszönya valamiért megdörgálta, amit a lány annyira a szívére vett, hogy tegnap este hat óraker mérget ivott. Azonnal a kórházba szállították, hol Kovácsics dr. azonnal gynommosást alkalmazott a lányon. A gondos ápolás megmenti.

* **Ujabb méhészeti előadás.** A méhészegylet buzgó tagjai mindent elkövetnek, hogy a nemes és hasznos foglalkozásnak mentől több híveket toborzanak és szakelőadások tartásával igyekeznek a járatlanokat bevezetni a méhészet titkaiba. Csak a multkoriban tartatott az egyik egyleti tag, G. Szabó Kálmán Kórház-u. 1. sz. alatt levő méhésében ily előadás, s most ismét ugyanitt fog Julius hó 3-án, Vasárnap d. e. Boszonádi Szabó Imre ur, a budapesti m. kir. operaház tagja az általa hosszú kísérletezések után feltalált kaptárrendszerrel való méhészkedésről, ennek előnyeiről stb. szabad-előadást tartani. E rendszer olyan, melynek alkalmazása mellett kétszerannyi méhésaládot kevesebb fáradsággal lehet kezelni, mint eddig, még nőknek is. — Az érdekesnek ígérkező összejövetelen minden érdeklődő szívesen láttatik, még nők is.

* **Megunta a gyöngyölelet.** Gebei István 39: gyalogezredbeli baka tegnap oldalfegyverének hátrahagyása mellett megszökött. A szökött katonát országsszerte körözik.

* **Debreceni táncitanár Budapestben.** A tanctanítók országos táncanítói egyesület megalakítás ügyében kongresszusra gyűlnek össze. A megalakítandó egyesület célja a táncanítók és családjuk helyzetének javítása s főleg a táncoktatás fejlesztése. A kongresszuson Debrecenből Alföldy táncitanár is megvög jelenni.

* **Verekedő asszonyok.** Csunya botránynak volt előidézője tegnap délelőtt a piac-utcán két asszony, akik elébb szitkokkal majd később napernyőkkel úgy helybenhagyták egymást, hogy a napernyők darabra törve heverésztek az aszfalton. A dolog előzménye, mint már annyi sok esetben, most is csak az, hogy az egyik asszony elszerezte a másik asszonynak az urát. A nem mindennapi látványosságnak igen sok nézője akadt, azonban rendőr sehohsem volt látható, aki a botránnyt megakadályozta volna.

LETZTER IOZSEF fényképész-
festészeti és fényképnagy-
tási műterme Piac-utca 44.
dr. Ujfalussy-ház Állandó
fényképkiallítás a műterem
kapubejratánál levő kirá-
katban.

Könyvedvelők figyelmébe. Egyes
sület saját könyvtárak, vagy egyes köny-
vek bekötését, passepartoutokat, valamint
dizsmunkákat is jutányos árban készít
Antalfy Ferenc könyvkötő bődizsműves
Piac-utca 31 a városháza szemben.

Legszébb divatos mellények
Feketénél.

Budapesti rendőri hírek.

Saját tudósítónktól.

Budapest, jun 30.

Ismeretlen öngyilkos.

Ma éjjelután a Ferenc József-híd
budai oldaláról egy ember a dunába ug-
rott. A nagy sötétségben nem lehetett
látni, hogy férfi e vagy nő az illető.
Utána eveztek ugyan, de nem tudták ki-
menteni.

Megbirságot kivándorlási ügynök.

A napokban a rendőrség elfogta
Verdekkel Vince felsőbircsegi születésű
27 éves vasgyári munkást, ungvári la-
kost, akiről megbizonyosodott, hogy a fel-
vidéken profetszionatusan foglalkozik a
kivándorlás közvetítéssel. A VII. kerületi
kapitányság Verdekkel engedély nélküli
kivándorlás közvetítés miatt 30 napi
börtönre és 300 korona pénzbüntetésre
ítélte.

Eletunt gavallér.

Nagy uri lábon élt hosszú ideig
Berlinben Thien Frigyes foglalkozás nél-
küli egyén. Rövid idővel ezelőtt nősült
csak, de a kapott hozományának hamar
nyakára hágtott. Kénytelen volt borura-
derére adósságokat csinálni, a melyeket
természetesen sohasem fizetett meg. —
Hitelbe vásárolta a legkülönböző árukat,
a melyeken rögtön potom áron tudott.
Csakhogy a mérték betelt. Nem volt ké-
pes semmi uton-módon több pénzt ma-
gának előteremteni. Ellenkezőleg, a hite-
lezők gyanakodni kezdtek és a régi adós-
ságok rendezését is követelték. Thien ur
jobbnak látta fizetés helyett — megug-
rani. A berlini rendőrség most köröz-
levelet adott ki a megugrott gavallér
ellen.

TAVIRATOK.

A főváros a civillista ellen.

Budapest, jun. 30. A főváros mai
közgyűlése 83 szóval 65 ellen elfogadta
azt az indítványt, hogy a képviselőházat
szólítsák fel, hogy nemcsak a civillista
felemelését, hanem egyáltalán a civillis-
tát utasítsa el mindaddig, a míg a kü-
lön magyar udvartartás föl nem állít-
tatik.

A japán-orsz háboru.

Tokió, junis 30. A japánok gyorsan
és kitartással közelednek Port-Artur felé.
Eppen Czikoan negyedik erődöt foglalták
el a legutóbbi heves ütközet alkalmával.

Czifu, junis 30. Mandzuriában
két nap óta erősen elkeseredett harc
folyik.

London, junis 30. A „Standard“
Tiencinből és a „Daily Telegraph“ To-
kióból egyhangzóan azt jelentik, hogy
25-én Kaipingnál heves ütközet volt,
melynek folytán a japánok következő
nap megszállták a helységet.

Tokió, junis 30, Gensani távirat
szerint az orosz vladivosztoki hajóraj ma
megjelent Gensan előtt és megtámadta a
várost.

Gabonatözsde.

Budapest, junis 30. Buzakinál
nérsékelt, vételkedv gyöngye. Lanyha
irányzat mellett 16,000 métermázsa ke-
rült forgalomba 5 fillérig olcsóbb ára-
kon. Egyébb gabonanemek elhanyagol-
tak. Idő: hűvös.

Buza áprilisra	8.78—93
„ októberre	6.60—61
Rözs áprilisra	6.03—04
„ októberre	5.15—16

TÖRVÉNYKEZÉS

Soós birót újra elítélték.

Budapest, junis 30.

Ma délelőtt fél 10 órakor hirdette
ki a budapesti kir. ítélőtábla harmadik
büntető tanácsában Horváth Béla elnök
a tábla ítéletét Soós Kálmán dr. tör-
vényszéki bíró és Schwarz Abrahám ügy-
nök bünpörében. Soós Kálmánt a pestvi-
déli törvényszék tudvalevőleg öt rend-
beli vesztegetés büntetése miatt három évi
fegyházra, Schwarz Abrahámot pedig,
mint tettestársát, 5 rendbeli vesztegetés
és négy rendbeli zsarolás kísérlete miatt
harmadfélévi fegyházra ítélte.

A budapesti kir. ítélőtábla a tör-
vényszéknek Soós Kálmán elsőrendű vád-
lottra vonatkozó ítéletét, indokainál fogva
helyben hagyta. Ellenben Schwarz Ab-
rahám másodrendű vádlottra vonatkozó-
lag az első bírósági ítéletet részben meg-
semmisítette, felmentvén őt a 4 rendbeli
zsarolás kísérletének vétsége alól és csak
5 rendbeli megvesztegetés büntetésében,
mint bünségédet mondta ki bűnösnek, s
ezért összesen egy évi börtönre ítélte, s
ebből is hét hónapot kitöltöttnek vett.

A terjedelmes indokolásban a tábla
kimondta, hogy a Soós Kálmán és vé-
dője részéről bejelentett semmisségi okok-
nak helyt nem ad, hanem Schwarz Ab-
rahám másodrendű vádlottnak a nyomozat
során tett beismerő vallomását való-
nak elfogadja s nem veszi figyelembe
annak a végtárgyalás során való vissza-
vonását. A súlyosító és enyhítő körülmé-
nyekre nézve a tábla az első bírósági
ítélet felfogását magáévá tette, azzal a
kiegészítéssel, hogy az elsőrendű vád-
lottra nézve súlyosító az a körülmény is,
hogy a megvesztegetés eszméje tőle, mint
kezdeményezőtől indult ki és hogy ebben
határozott rendszer érzékelhető. Súlyosan
esik latba továbbá az esetek nagy száma.

Ellenben nem fogadhatta el a tábla su-
lyosító körülménynek az első bíróságnak
azt a felfogását, hogy Soós Kálmán a
bírói állás méltósága ellen vétet, mert
ez a karakter már benne foglaltatik ma-
gában a bűncselekményben.

Schwarz Abrahámot a megokolás
szerint a tábla azért mentette föl a négy
rendbeli zsarolás kísérletének vét-ége alól
mert az a magatartás, a melyet Schwarz
ezekben az esetekben a felekkel szem-
ben tanúsított, nem foglal magában oly
mozzanatot, amely a zsarolás alkatele-
meit, t. i. erőszakot vagy fenyegetést,
magában foglalta volna. Egyebekben az
elsőbírósági tárgyaláson bejelentett sem-
misségi panaszokat a tábla alaptalanok-
nak találta.

Végül kifejti az indoklás, hogy a
panaszosokkal szemben az aktív megvesz-
tegetés büntetése nem forog fenn, mert
ezek kényszerhelyzetben voltak.

Baloghy György dr. főügyész he-
lyettes az ítélet ellen semmisségi panaszt
jelent be mindkét vádlott terhére azért,
mert a kir. ítélőtábla őket a vádhatóság
részéről emelt további négy vádpont alól
felmentette.

Vaisz Sándor dr. Soós védője, hét
rendbeli semmisségi panaszt jelent be,
többek közt azért, mert Sárkány Arnol-
dot vonakodása ellenére kihallgatták és
meghiteltették, Schwarz Abrahámné meg-
esketését mellőzték, továbbá, mert a
tábla Schwarz Abrahámnak nem a fő-
tárgyaláson, hanem a nyomozat során
tett vallomását fogadta el bizonyítéknak.
Végül, mert az ítélőbíróság nem volt
törvényesen megalakítva, a mennyiben a
pestvidéki törvényszéknel Sz. Kiss Gyula
bíró, a táblánál pedig Bucz Lajos bíró
Soós Kálmán bűnügyében előbb a vád-
tanács ülésében, később pedig mint a
végtárgyaláson, mint szavazó, illetve
előadó bíró szerepeltek.

Soós Kálmán csatlakozik a védő
előterjesztéséhez. Ugyancsak semmisségi
panaszt jelentett Schwarz Abrahám vé-
dője is. Ehhez Schwarz Abrahám azzala
kijelentéssel csatlakozott, hogy a tábla
emelje ki az enyhítő körülmények közt
az öt büntetlen előéletét is, mert az új-
ságok úgy tüntették őt fel, mint valami
rablógyilkost. Miután az elnök megnyug-
tatta őt, hogy ez az ítéletben benne van,
a tárgyalás véget ért.

KÖZGAZDASÁG.

A cs. kir. szab. Adriai biztosító-
társulat 1903. évi üzleti jelentése és zár-
számadásai, melyek folyó évi április 28-án
megtartott közgyűlésen terjesztettek elő,
a következő fontosabb adatokat tartal-
mazzák: Az élet biztosítási osztályban
51,634.879 K. biztosított tőkéből szülő
ajánlatok nyújtottak be, melyek ellené-
ben 45,523.303 K. biztosított összegről
állítottak ki kötvények. A biztosítási
átlag az év végével csak 276 millió
tőke és 719.290 K. járadék biztosításokra
rugott, minéllogva a tőkebiztosításoknál
20,958.564 K. tiszta szaporodás mutat-
kozik. Életbiztosítási díjakban 11,920.578
K. vételeztetett be, míg halálesetek, va-
lamint a biztosítottak életében esedékes
összegek s az esedékes járulékok 5,210.589
K. kifizetését tették szükségessé. A ka-
matláb leszállítására szolgáló pótdíjtár-
talék az idei 200.000 koronát tevő át-
utalás folytán 1,700.000 koronára emel-
kedett. Az életbiztosítási osztály díjtár-
talékai és díjtáviteljei 1903. december

31-én 74,097.382 koronát tettek ki és a mult évhez viszonyítva 5,958.215 korona emelkedést mutatnak. A tüzbiztosítási ágazatban a díjbevétel 20,869.390 K., az előző év 19,316.631 K. díjbevétele ellenében. — A szállítvány-biztosításokért 1,507.651 K. és betöréses lopás elleni biztosításokért 222,753 K. vételeztetett be; ez utóbbi három ágazatban vissz-biztosítások címén 10,150.442 K. s károkkért 15,171.325 K. a visszbiztosítók részének levonása után pedig 7,958,258 K. fizettetett ki. Ezen három ágazat díjtartaléka 13,201.675 koronát s a visszbiztosítók részének levonása után 7,264.776 koronát tesz ki. Az árfolyam emelkedés folytán december hó 31-én mutatkozó 549,437 korona az árfolyam ingadozási tartaléknak utaltatott át. B.) mérleg rendelkezési nyeresmény-tartaléka 200.000 K.-val 1,400.000 K.-ra emeltetett fel. A közgyűlés jóváhagyta az igazgatóság ama javaslatát, hogy az ujonnan létesített nyugdíjpénztárt 250.000 K.-át tevő rendkívüli javadalmazásban részesítse. O-ztalék címén részvényenkint, úgy mint tavaly 180 K. kerül kifizetésre. A különféle tartalékok 1903 december 31-én 89 millióra emelkedtek és pedig: a díjtartalék — (visszbiztosítás levonásával) — 75,689.676 K. pótdíjtartalék kamatláb le-szállítására 1,700.000 K. nyereségtartalék 7,413.341 K. és árfolyamigazgatási tartalék 4,250.017 K.-a.

Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város Főispánja.
429 — 1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságának az alábbi határidő lejártá után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésén 2 (két) irnoki és 1 (egy) árvaszéki irodatiszti állás fog választás útján betöltetni.
Az irnoki állás évi 1300 korona fizetés és 200 korona lakáspénz, az árvaszéki irodatiszti állás pedig évi 1400 korona fizetés és 300 korona lakáspénzből álló javadalmazással van egybekötve.

Azok, kik ezekre az állásokra pályázni kívánnak, s a törvényes minősítést kimutatni képesek, felteremtelt pályázati kérvényeiket hozzám mint a kijelölő bizottság elnökéhez folyó évi Julius hó 30. napjánk délután 5 órájáig annyival inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Ezek között az állások közül a két irnoki állás az 1873. II. t. cz. 4. §. b. pontja értelmében elsősorban igazolványos altisztek számára van fentartva.

Debrecen. 1904. Junius 16.

Djmahidy Elemér

ősiapán.

Geschäftszahl A II. 548 — 3 — 10.

**Aufforderung an die Erben,
Vermächtnisnehmer und Gläubiger eines
Ausländers.**

Um 26. November 1903. ist die nach Debrecin zuftändige ungarische Staatsbürgerin in Frau Emma Fried Gutsbesitzerswitwe in Wien, II. Zirkusgasse 2. woselbst sie ihren ordentlichen Wohnsitz hatte, ohne Hinterlassung einer letztwilligen Anordnung verstorben.

Gemäss §§. 137., 138. kaif. Pat. v. 9. Auguft 1854. R. G. Bl. Nr. 208. werden alle Erben, Vermächtnisnehmer und Gläubiger, die öfterreichische Staatsbürger oder hierlands sich aufhaltende Fremde find, aufgefordert, ihre Ansprüche an den Nachlass längstens bis 20. Julius 1904. beim gefertigten Gerichte anzumelden, widrigens der Nachlass ohne Rückficht auf diese Ansprüche an die ausländische Behörde oder eine von dieser legitimierte Person ausgefolgt werden kann.

Zugleich werden gemäss §. 140. Kaif. Pat. vom 9. Auguft 1854. R. G. Bl. Nr. 208. mit Rückficht darauf, dass die hierlands befindlichen Erben um die Vornahme der Verlassenschaftsabhandlung durch die öfterreichische Gerichtsbehörde angefucht haben, die allfälligen auswärtigen Erben und Vermächtnisnehmer aufgefordert, ihre Ansprüche in der gleichen Frist anzumelden und bekannt zu geben, dak sie die Abtretung an die ausländische Behörde verlangen, widrigens, wenn letztere nicht felbst die Abtretung verlangt, die Abhandlung hierlands und zwar mit den sich meldenden Erben allein gepflogen würde.

K. k. Bezirksgericht Leopoldstadt II. Abteilung II. Wien am 20. Juni. 1904
(Olvashatadlan alijias.)

Erdő-Bénye

gyógyfürdő

Zemplénvármegyében

A fürdőidény május 23 án kezdődik és tart szept. 15. ig.

Hatása: gazdag vas- és timsó-tartalmánál fogva kitűnő a nő betegségeiben, sápkorban, idegbántalmakban görvélykőben, reumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknek. Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és malarikus ajokban szenvedők részére. Gyógyhasználatra az ujonnan fölépült fürdőlakban, 2) fürdőszobában 4 puccellán- 4 réz- és 24 fakád van elhelyezve. Ezenkívül négy kisebb szoba a hidegvíz-gyógy-móddhoz rendeztetett be 2 káddal, 2 ülőkáddal eljes zuhanykészlettel, izasztó kanarával, 2 pako óágygyal és a villa nos fürdőhöz szükséges készletekkel. Használhatók iszap-, sós- és villám fürdők masszáz-, izasztó és hidegvíz-gyógy-móddal. Gyógy-móddhoz: mindféle ásványvíz van készletben. A fürdővel egyidejűleg épületben a hivatalos helyiségen s lakásokon kívül számos beosztással s villamos esztergál ellátott 79 szoba áll rendelkezésére. Szórakozásra szolgálják: esinos ét-, tánc-, olvasó- s nőiterek könyvtár, hírlapok, biliárd, társas- és torna-játékok, naponkint kötszeri tüzene. Terjedelmes, árnyékos erdei sétautak. Kápoína. Fürdő-vendég-lős Runyaszkóy József Varanórol Az éltesszes olesó és kifogástalan. Az izraelita vendéglő esinos, új verendés épületben van elhelyezve. Huzi gyógytár, posta és telefon állomás helyben van Sörgőnyök Erdőbenyére emezelők, ahol távnyó állomás van Vasuti állomás: Személyvoanatokhoz Erdő-Bénye fürdő. Gyoesvoanatokhoz: Lászka Tolosva a honnan és hova jutányos borkossai közlekedés van beosztva Fiedőnyos: Arató-os Kámoia dr. Erdő-Bényéről. Bízoo felvitá gositással szivesen szolgál

A fürdőigazgatóság.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utócai
Debrecen, kistemplom bazar
Raktárra érkeztek
Francia batiszt.

Zephyr. Mosó grenadin.
Angol ruha vásznak
Himzeit és attört batiszt.
Mosó kretonok.
Óriasi valaszték!

Hajdusági Bajuszpedrő.



Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági bajuszpedrő használata által, mely legjobb az összes bajuszpedrő készítmények között. A bajuszt nem törli, nem épi, mindég szép állásban tartja és soha nem keményedik meg.

Egy doboz 50 fillér

Kapható:

Dr. Rotznek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

DEBRECEN, Kossuth-utca 8. szám.
Valamint Tóth Béla gyógyszerészertárában

Kertek kiültetési ideje megérkezvén felhivom tisztelt virág kedvelő közönseget hogy kertészeti telepemet megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden kigondolható növények szép erőteljesek és nagy mennyiségben legnagyobb választékban olesó árban kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak eselleg ki is ültetnek
Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Paozelt János.

Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc Józsel ut 6 szám alatt van Debrecenben.

